

PÕHIKOOLI AINEKAVA

Kooliaste: 2

Ainevaldkond: Keel ja kirjandus

Ained: vene keel

Klassid: 6

Tundide arv nädalas klassiti: 3 tundi

Ainevaldkonna kirjeldus

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja ning tema valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldusi. Vene keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeaineis.

Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja. Ainevaldkonna õppeained toetavad ka õpilase identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut. 1.–4. klassini on vene keel õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekeelsus) nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel. Alates 5. klassist on vene keel ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne käsitusviis ning keeleliste osaoskuste arendamine. Kirjandusõpetus taotleb küll eeskätt õpilaste kirjandushuvi ja lugejavõimete kujunemist ning kõlbelis-emotsionaalset arengut kirjandusteoste lugemise ja mõttestamise toel, kuid kirjandustundides vaadeldakse ka ilukirjanduskeele eripära ning arendatakse õpilaste suulist ja kirjalikku väljendusoskust.

Ainevaldkonna õppeainete lõimimise põhialus on avar käsitus tekstidest, hõlmates nii suulisi kui ka kirjalikke, tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilise, graafilise ning teiste tekstiliikide kombinatsioone. Ainevaldkonna õppeainete koostoimes omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada.

Keelekasutust ning oskust tekste mõista ja luua arendatakse teksti- ja õigekeelsusõpetuse kaudu. Vene keelt ja kirjandust õppides omandab õpilane keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendama, kuulnud ja loetut analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Kirjanduse lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilase kultuuri- ja elukogemusi, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut. Ainevaldkonna õppeained tervikuna toetavad õpilaste keelepädevuse ja kommunikatiivsete oskuste kujunemist ning esteetilist, kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

Üldpädevuste kujundamine

Õpilaste väärtuspädevuse kujundamisel on ainevaldkonnal väga oluline koht, arvestades kirjanduse kui kunstiaine spetsiifikat. Kirjandusõpetuses on peamine rõhk kõlbeliste ja esteetilisemotsionaalsete väärtuste ning kultuuriväärtuste kujunemisel loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel. Ka keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, keeleoskust kui inimese identiteedi tähtsat osa. Keeleõpetus väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse. Keele- ja kirjandusõpetus arendavad olulisi õpipädevusi: kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, eri allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist. Ainevaldkonna õppeained toetavad sotsiaalse pädevuse kujunemist, avardades õpilase maailmapilti ja ettekujutust inimsuhetest ning kujundades suhtluspädevust: suulise

ja kirjaliku suhtluse oskusi, suhtluspartneri arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Enesemääratluspädevuse ja ettevõtlikkuspädevuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilaste igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, seisukohavõtu ja lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes. Enesekohase ja ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Seda tehakse erinevate tekstide lugemise, nende üle arutlemise reflekteerimise ja kirjutamise kaudu ning kasutades mitmesuguseid koostöövorme (ühisarutelud, projektid jne). Saavutatud üldpädevused kajastuvad tekstiloomes, esitlustes, arutlustes. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega loob sobiva õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

1) **Kultuuri- ja väärtuspädevus.** Kirjandusõpetuses kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjanike ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

2) **Sotsiaalne ja kodanikupädevus.** Keele- ja kirjandustundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetilisel ja olulisel arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas.

3) **Enesemääratluspädevus.** Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.

4) **Õpipädevus.** Keele- ja kirjandustundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

5) **Suhtluspädevus.** Keele- ja kirjandustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.

6) **Matemaatika-**, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Vanemates tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutusoskust. Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

7) **Ettevõtlikkuspädevus.** Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

8) **Digipädevus** – keelt ja kirjandust õppides kasutatakse digivahendeid internetis eri liiki tekstide ning audiovisuaalse meedia otsimiseks, sh märksõnadega. Saadud teavet rakendatakse probleeme lahendades, nende üle arutledes või uut sisu luues, kasutades digikeskkonda sihipäraselt koos teiste teabeallikatega. Õpitakse tekste digitaalselt looma ja vormistama, järgides autoriõigusi viitamise ning teksti digitaalsel kujul säilitamise korral. Isikuandmeid sisaldavaid tekste koostades ning digikeskkonnas suheldes pööratakse tähelepanu interneti turvalisusele ja igapäevaelu väärtuspõhimõtete arvestamisele..

Valdkonnapädevuste kujundamine

Ainevaldkonna õppeained toetavad teiste valdkonnapädevuste saavutamist, sest keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes oma sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste (sh arvamust, referaati, juhendit), kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; õpivad koostama ning vormistama uurimistöid, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõnaraamatuid ning käsiraamatuid.

Võõrkeelte grammatilist süsteemi tundma õppides on toeks emakeeletundides omandatud keelemõisted, võõrsõnade õppimine soodustab võõrkeelte õppimist. Väliskirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi võõrkeelte õppimise vastu, õpitavas võõrkeeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi õpitava keele maa, selle kultuuri ning kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.

Matemaatika õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab vene keele ja kirjanduse tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist. Samas eeldab heade õpitulemuste ja korrektse keelekasutuse saavutamine, et ka matemaatikatundides töötataks tekstiga õppesisu või -ülesande mõistmise nimel ning nõutaks elementaarsete õigekirjanõuete järgimist kirjalikes töodes.

Loodusainete õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab samuti head lugemisoskust ja tekstitööd. Õpilane peab õppima õigesti kirjutama kohanimedid ning loodusnähtuste ja loodusobjektide nimetusi. Loodusalased tekstid vene keele õppekirjanduses ning loetavas ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist, kujutluspiltide teket ja emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaalainete õpet toetab ainevaldkond mitmel moel. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste ja arengu mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnaelus olulisi valdkondi: väärtused ja kõlblus; suhted kodus ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted.

Kunstiainete õpet toetab eeskätt kirjanduse kui kunstiaine õppimine. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist.

Reklaami terviklik käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete komponentide eritlemist ja analüüsi, mida võiks teha koostöös kunstiopetajaga. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest.

Lõimumine teiste ainevaldkondadega:

6. klassi vene keele ainekava haakub kirjanduse, eesti keele, inglise keele, ajaloo, loodusõpetuse, inimeseõpetuse, muusika- ning kunstiopetuse teemadega.

Eesti keel- arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendus- ning arutlusoskust, oskust luua tekste ning neist aru saada

Ajalugu- õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimede õigekirja norme, mida ajaloo- ja ühiskonnatundides kinnistatakse konkreetsete näidete varal.

Inglise keel- omandatud võõrsõnad toetavad võõrkeelte õppimist

Matemaatika - arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Loodusõpetus- loodusteemalised tekstid õppe- ning ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada.

Inimeseõpetus- ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs

Läbivad teemad

Läbivad teemad	Vene keele teemad
1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine	- Foneetika. Graafika. Ortoeopia - Morfoloogia - Süntaks - Tekst - Ortograafia ja interpunktsioon
2) keskkond ja jätkusuutlik areng	- Morfeemika (sõna koostis) ja

	sõnamoodustus - Leksikoloogia ja fraseoloogia - Morfoloogia - Süntaks - Tekst
3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	- Leksikoloogia ja fraseoloogia - Morfoloogia - Tekst
4) kultuuriline identiteet	- Üldteadmised vene keelest - Leksikoloogia ja fraseoloogia - Morfoloogia - Tekst
5) teabekeskond	- Foneetika. Graafika. Ortoeepia - Leksikoloogia ja fraseoloogia - Süntaks
6) tehnoloogia ja innovatsioon	- Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus - Süntaks - Ortograafia ja interpunktsioon
7) tervis ja ohutus	- Leksikoloogia ja fraseoloogia - Morfoloogia - Tekst
8) väärtused ja kõlblus	- Üldteadmised vene keelest - Leksikoloogia ja fraseoloogia - Morfoloogia - Tekst

Õppe-kasvatustöö eesmärgid:

Põhikooli vene keele õpetusega taotletakse, et 6.kl. õpilane:

- 1) mõistab vene keele olulisust vene kultuuri kandjana ja suhtlusvahendina kõigis tegevusvaldkondades ning suhtub lugupidavalt teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- 2) tajub vene keele oskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana ning kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ning oskab neid igapäevaelus ja õppetöös kasutada, järgides vene kirjakeele norme;
- 4) arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades väljakujunenud keelenorme, suhtlusolukorda ja -eesmärke;
- 5) õpib asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid, arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihiparaselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 6) loeb ja kuulab mõtestatult eri tuupi tekste ning koostab neid suuliselt ja kirjalikult;
- 7) arendab kriitilist mõtlemist, oskust oma arvamusi põhjendada ning suuliste ja kirjalike tekstide alusel iseseisvalt järeldusi teha;
- 8) kasutab sõnastikke (sh elektroonilisi), teatmeteoseid ning internetiallikaid, et tαιendada oma vene keele teadmisi.

Projektid, üritused jm õppekavuline tegevus:

- 1) kord kuus korraldatakse tund õues;
- 2) kord poolaastal valmistatakse õpilased ette klassivälistes üritustes (kontsert, konkurss, ainenädala üritused) osalemise jaoks;
- 3) kord trimestril korraldatakse mängutund (rühmatöö, viktoriin, konkurss, ositi esitamine)

Kooliastme õpitulemused:

6.kl. lõpetaja:

- 1) analüüsib vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmisi kõnepraktikas;

- 2) eristab kuulmise järgi žanrilt ja tüübilt erinevaid tekste, saab aru tekstide sisust, täidab audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid;
- 3) reprodutseerib ning loob suuliselt dialoogilisi ja monoloogilisi tekste, kasutades keelevahendeid kooskõlas suhtlusolukorra ja vene keele normidega;
- 4) loeb tekste ilmekalt, järgides vene keele hääldusnorme;
- 5) hangib sihipäraselt teavet stiililt ja žanrilt erinevatest tekstidest ning teatmeteostest;
- 6) järgib kirjalikku teksti reprodutseerides ja luues vene keele norme ning kõneetiketi nõudeid.

Kuulamine

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust;
- 2) eristab vormilt erinevaid suulisi tekste (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüüpe (puhtad ja segatüübid) ning žanre (vestlus, reklaam, instruksioon, teade);
- 3) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte;
- 4) täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid.

Suuline kõne

6. klassi lõpetaja:

- 1) reprodutseerib tekste nõutavas ulatuses (lühike ja täielik ümberjutustus);
- 2) loob dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutlus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid;
- 3) esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt;
- 4) järgib tänapäeva vene kirjakeele norme;
- 5) järgib kõneetiketi norme;
- 6) kasutab keelevahendeid vastavalt suhtlusolukorrale.

Lugemine

6. kl. lõpetaja:

- 1) loeb teksti ilmekalt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi;
- 2) loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt ja žanrilt erinevad tekstid ning täidab nende põhjal ülesandeid;
- 39
- 3) loeb tabeleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning kasutab neid oma teksti ette valmistades;
- 4) kasutab tekstiga töötades eri lugemisviise;
- 5) hangib sihikindlalt teavet teatmeteostest.

Kirjutamine

6. klassi lõpetaja:

- 1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega laused;
- 2) järgib kirjalikku teksti luues vene kirjakeele grammatikanorme;
- 3) reprodutseerib kirjalikult tekste nõutava kokkuvõtlikkusega (plaan, ümberjutustus);
- 4) väljendab kirjalikult oma mõtteid vabalt ja selgelt, järgib teksti koostamise reegleid (järjekindlus, loogilisus, sidusus, vastavus teemale jt) ning kõneetiketi norme;
- 5) loob tekste mitmes stiilis ja žanris (traditsiooniline ja elektronkiri, avaldus, seletuskiri, allkirjastatud tõend);
- 6) redigeerib lihtsamaid tekste;
- 7) oskab teksti luues kasutada teatmeteoseid.

Õpitulemused klassiti

I TEEMA: Üldteadmised vene keelest

Keele funktsioonid. Keel suhtlemisvahendina. Rahvuskeeled. Emakeel. Idaslaavi keeled

a) Õpitulemused: Mõistab, mida tähendab KEEL ja KÕNE, võrdleb ja nimetab erinevust Teab, missugused funktsioonid on keelel, mõistab, milleks keel on vaja. Mõistab, mis on KIRJAKEEL. Eristab kirjaliku ja suulise kõne. Oskab töötada ortograafia- ja seletussõnaraamatuga.

b) Õppesisu: Keele funktsioonid (teadmiste saama, informatsiooniga vahetama, tegutsema, tundeid väljendama). Keele ja kõne mõiste. Suuline ja kirjalik kõne ning nende võrdlemine. Kirjakeele mõiste. Töö sõna ja tekstiga kasutades keelesõnastike erivaid liike. Mõistekaardi koostamine.

II TEEMA: Foneetika. Graafika. Ortoeepia

(Häälikumuutused kõnes. Kaashäälikute helituks ja heliliseks muutumine. Foneetiline transkriptsioon. Vene keele hääldusnormid. Rõhutatud ja rõhumatu täishäälikud)

a) Õpitulemused: Mõistab erinevust hääliku ja kirjatähe vahel. Diferentseerib täis- ja kaashäälikuid, heliliseid ja helitu, palataliseerimata ja palataliseeritud kaashäälikuid. Teab, et joteeritud täishäälik (E, Ě, IO, Я) koosnevad 2 häälikutest. Oskab kasutada ortoepiasõnaraamatuga. Tunneb min. 30 sõna rõhku raskusega

b) Õppesisu: Sõna fonetiline analüüs. Töö sõnaga fonetilise analüüsi elementidega: täis- ja kaashäälikute, heliliste ja helitu, palataliseerimata ja palataliseeritud kaashäälikute eristamine, joteeritud täishäälikute leidmine ja nende iseloomustamine. Rõhumärgi kasutamine. Sõnarõhu rasked juhud. Töö ortoepiasõnaraamatuga. Fonetiline etteütlus, testid. Mõistekaardi koostamine (häälikud).

II TEEMA: Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus

(Sõna koostis. Morfeemid ja nende funktsioonid. Sõnamoodustus)

a) Õpitulemused: Teab morfeeme, eristad neid. Teeb sõna morfeemilist analüüsi. Näeb täis- ja kaashäälikute vaheldumist sõna juurmorfeemis. Teab põhiliseid sõnamoodustusviise, oskab moodustada uusi sõnu kasutades erinevaid morfeeme. Näeb samatüveliseid sõnu, moodustab neid. Teab, kuidas kasutada sõnamoodustussõnastikutega

b) Õppesisu: Morfeemide eristamine (juur, prefiks, sufiks, muutelõpp, sõna tüvi). Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, sufiksiline, prefiksilis-sufiksiline, sufiksita, sõnade liitmine. Sõna üleminek ühest sõnaliigist teise. Samatüvelised sõnad. Uue sõna moodustamine. Töö vene keele sõnamoodustussõnastikutega. Sõna morfeemiline analüüs. Testid.

IV TEEMA: Leksikoloogia ja fraseoloogia

(Sõna ja selle leksikalne tähendus. Ühetähenduslik ja mitmetähenduslikud sõnad. Sõnade stiilivärving. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Paronüümid. Fraseoloogia kui leksikoloogia osa)

a) Õpitulemused: Teab, et leksikoloogia uurib sõnu ja nende leksikaalset tähendust, mõistab, et sõna on keeleühik. Teab, et fraseoloogia uurib sõnaühendeid. Mõistab, mida tähendab SINONÜÜM, ANTONÜÜM, HOMONÜÜM, PARONÜÜMID, OMA- ja LAENSÕNA, VANANENUD SÕNA ja NEOLOGISM, SÕNA STIILIVÄRVIHD, FRASEOLOGISM, VANASÕNA, KÕNEKÄÄND; LENDSÕNA. Eristab ja määratleb selliseid mõisteid. Oskab töötada sõnaühendi ja tekstiga kasutades omandavaid teadmisi. Valib sõnale sinonüüme ja antonüüme. Mõistab sõnade ja sõnaühendite leksikaalset tähendust. Oskab kasutada seletussõnaraamatuga, võõrsõnade, neologismide, sünonüümide, antonüümide sõnastikutega.

b) Õppesisu: Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Paronüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Neutraalsed ja stiilivärvinguga sõnad. Raamatu- ja kõnekeele leksika. Vene keele leksikaalsed ja stilistilised normid: sõna kasutamine kooskõlas sõna tähenduse ja stiilivärvinguga. Leksikaalne ühilduvus. Erinevused vabade sõnaühendite ja fraseoloogiliste üksuste vahel. Vanasõnad, kõnekäänud, lentsõnad. Vene keele seletussõnastikud. Võõrsõnade, neologismide, sünonüümide, antonüümide sõnastikud. Töö tekstiga. Testid. Töö vene keele fraseologismide sõnastikutega, *on-line*-sõnastikutega, entsüklopeediatega.

V TEEMA: Morfoloogia

Sõnaliikide süsteem vene keeles. Iseseisvate ja abisõnade liigid. Nimisõna. Omadussõna. Asesõna

a) Õpitulemused: Teab, mis on sõna grammatiline tähendus. Mõistab sõnaliikide süsteemi vene keeles, sõnade liigitamist printsiipe: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Diferentseerib eri sõnaliike. Annab sõnaliikide üldiseloomustust, leab neis lauses ja tekstis. Teab, mis on nimisõna, omadussõna, asesõna, tegusõna, arvsõna, määrsõna nagu sõnaliikud, nimetab nende küsimuseid. Annab nende määratlemist, nimetab semantiliseid, morfoloogiliseid, süntaktiliseid tunnuseid. Teeb sõna morfoloogilist analüüs. Oskab moodustada uusi sõnu ja sõna voorme. Oskab käännada nimisõnu, omadussõnu, asesõnu, arvsõnu. Teab ja mõistab nimisõnade, omadussõnade, asesõnade, arvsõnade ja määrsõnade liigitust.

b) Õppesisu: Sõna grammatiline tähendus. Sõnaliikide süsteem vene keeles. Sõnade liigitamise printsiibid: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Sõnaliikide üldiseloomustus. **Kordamine:** Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Tegusõna. Arvsõnade käännamine. Arvsõnade kõnes kasutamise normid. Määrsõnade liigid.

Määrsõna süntaktilised funktsioonid. Rõhumäärsõnad. Rõhumäärsõnade tähendus.

VI TEEMA: Süntaks

Sõnaühend. Lause. Lausete liigid. Korduvad lauseliikmed. Üte. Kiilsõnad. Otsekõne. Dialog

a) Õpitulemused: Tunneb, mis on „süntaks“, „sõnaühend“, „lause“, „püsisõnaühend“. Mõistab, mis on „sõnade ühenduvus“, arvestab ühendamise norme sõnaühendi ja lause koostades. Teab ja määratleb lauseliike (jutustav, küsi-, käsk- ja hüüdlause, liht- ja liitlause, kahepealiikmeline ja ühepealiikmeline lause, laiendamata ja laiendatud lause, täielik ja mittetäielik lause). Tunneb lause pea- ja kõrvalliikmed ning nende liike. Mõistab, mida tähendab KORDUVAD LAUSELIKMED, ÜTE, KIILSÕNAD, OTSEKÕNE, DIALOG. Leab neid lausetes ja tekstis Oskab teha süntaktilist analüüsi.

b) Õppesisu: Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik. Peamised aluse väljendamise viisid. Liht- ja liitlause. Kiilsõna mõiste. Laused üte ja otsekõnega. Dialiig. Lausete süntaktiline analüüs. Skeemide koostamine. Testilised ülesanded. Õppetabelite ja mõistekaardi koostamine (lausete liigid. Kiilsõnad, üte, otsekõne)

VII TEEMA: Tekst

Teksti tunnused. Teksti tüübid. Kõne stiilid

a) Õpitulemused: Teab, mida tähendab „tekst“, „teksti seotus“, „teksti teema“, „alateema“, „teksti pealkiri“, „lõik“, „teksti põhimõte“. Nimetab teksti tunnuseid. Tunneb teksti tüüpe, nende tunnused. Teab kõne stiile ja nende tunnuseid. Oskab märatleda teksti tüüpe ja kõne stiile. Oskab töö tekstiga rakendades omandavaid teadmisi.

b) Õppesisu: Mõistete omandamine: teksti seotus, teksti teema, põhimõte, alateema, teksti pealkiri, lõik. Lausete leksikaalsed seosed. Teksti tüübid: kirjeldus, jutustus, arutus. Kõne stiilid: kunstipärane, teaduslik, kõnekeelne, publitsistlik, ametliku-asjalik. Tekstide liigid: autobiograafia, reklaam, SMS-teade, jutustus, luuletus, näidend. Tekstid elektroonilises keskkonnas. Töö tekstiga (sh. sõnaraamatute abil). Mõistekaardi koostamine (teksti tüübid, kõne stiilid).

VIII TEEMA: Ortograafia ja interpunktsioon

Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves. Täis- ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes. Sufiksiste õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Kirjavahemärkide süsteem vene keeles. Vahemärkide funktsioonid. Vahemärgid lihtlauses

a) Õpitulemused: Teab ja oskab rakendada ortograafia reegleid. Teab ja oskab rakendada kirjavahemärkide asetamisreegleid

b) Õppesisu: Järgmiste ortograafia reeglite õppimine ja rakendamine:

- sõnade Ъ ja Ь-ga õigekiri
- O/Ё sõna juures, sufiksis ja sõnalõpus
- И/Ы sõna juures, sufiksis ja sõnalõpus
- prefiksiste õigekiri
- täishäälikuvaheldus sõna juures
- sõnalõppude õigekiri arvsõnades
- и ja ии õigekiri määrsõnades
- не kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikide sõnadega
- не ja ни kokku- ja lahkukirjutamine asesõnadega ja määrsõnadega
- sõnade kirjutamine sidekriipsuga

Järgmiste kirjavahemärkide asetamisreeglite õppimine ja rakendamine:

- kirjavahemärkid aluse ja õeldise vahel.
- kiilsõnade eraldamine
- üte eraldamine
- kirjavahemärkid otsekõnega lausetes
- koma liitlauses

Lausete süntaktiline analüüs. Testid. Õppetabelite ja mõistekaardi koostamine (erinevate reeglite järgi).